

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 8.8.2011
čj. SRS 047783/2011

**Zpráva č. 16 oblastního odboru BRNO
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 25.7.– 7.8.2011**

1. Počasí

První týden sledovaného období panovalo deštivé počasí s teplotami pod dlouhodobým průměrem. Začátek druhého týdne byl ve znamení letního počasí s teplotami přes den v rozmezí 25-30 °C. Koncem týdne byly zaznamenány přeháňky a bouřky s příjemnými teplotami vzduchu kolem 25 °C. Celkový úhrn srážek za sledované období byl dle lokalit rozdílný, v rozmezí 5-25 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Po dešťových srážkách z minulého období pokračuje sklizeň řepky ozimé a obilnin, které se převážně musí dosušovat (vlhkost sklizeného zrna je 15 až 20 %). Na sklizených plochách probíhá zpracování půdy. Sklízí se brambory, okurky, rajčata, raná jablka, broskve a švestky. V pravidelných sledech probíhají chemické zásahy proti houbovým chorobám ve vinicích.

OBILNINY

Všeobecně v rámci oblasti byly zaznamenány střední až silné výskyty **černí (*Alternaria sp.*)** v klasech nesklizených obilnin.

KUKUŘICE (RF 71-75 BBCH)

První výskyt **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** v latách byl zjištěn v okresech Břeclav (Moravská Nová Ves, Hustopeče, Brod nad Dyjí), Uherské Hradiště (Chylice, 3.8.).

První výskyt housenek **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** ve stéble byl objeven na okresech Znojmo (Hrádek, 29.7.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 2.8.), Zlín (Spytihněv, 2.8.). Ve stéblech i v palicích na okrese Břeclav (Moravská Nová Ves, Hustopeče, 29.7.).

Účinnost chemické i biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou aktualizovány na webových stránkách SRS. Počátek i průběh letu lze monitorovat také pomocí sum efektivních teplot. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených vajíček začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavou hlavou.

První výskyt imag lesknáčka (*Glischrochilus spp.*) na palicích byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 3.8.).

Na okresech Břeclav, Hodonín a Znojmo ve sledovaném období přetrvával nálet imag bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) do feromonových lapáků s intenzitou, která několikanásobně překračuje práh škodlivosti. Znojmo-Dyje (85 ks/1 lapák/1 den), Břeclav-Hrušky (11 ks/1 lapák/1den), Hodonín-Mikulčice (10 ks/1 lapák/1den).

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

PROSO SETÉ

První výskyt housenek zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*) ve stéble byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 2.8.).

OKOPANINY

BRAMBOR (85-91 BBCH)

Lokálně střední výskyt příznaků stolburu (*Potato stolbur phytoplasma*) na rostlinách byl zaznamenán na okrese Břeclav (Březí).

CUKROVKA (RF 39 BBCH)

První výskyt skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*) na listech byl objeven na okrese Znojmo (Krhovice, 2.8.).

OLEJNINY

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 79-85 BBCH)

První výskyt sklerocií hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*) na stonku byl zjištěn v okresech Znojmo (Dyjákovice, 29.7.), Břeclav (Drnholec, 2.7.). První výskyt v úboru zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 3.8.).

MÁK SETÝ (RF 74-76 BBCH)

Střední až silné výskyty černí (*Cladosporium spp.*) na zrajících makovicích byl zjištěn na okrese Znojmo (Božice, 2.8.).

PÍCNINY

VOJTĚŠKA SETÁ (RF 34 BBCH)

Vrchol letové aktivity dospělců obaleče vojtěškového (*Cydia medicaginis*) ve feromonovém lapáku byl zaznamenán na okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 15.7.), nadále přetrvává střední intenzita náletu.

Lokálně slabý výskyt klopušky světlé (*Adelphocoris lineolatus*) byl zaznamenán na okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 2.8.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 81 BBCH)

Lokálně silný výskyt **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** druhé generace na plodech byl zaznamenán v okrese Břeclav (Moravský Žižkov).

Vrchol letové aktivity dospělců druhé generace **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapáku se silnou intenzitou byl zjištěn na okresech Znojmo (Hrádek, 29.7.), Vsetín (Vsetín, 18.7.), Zlín (Žlutava, 18.7.). Vrchol letové aktivity dospělců se střední intenzitou byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 4.8.). Na pozorovacích bodech v okrese Břeclav (Velké Němčice, Velké Bílovice) byly zaznamenány za sledované období pouze slabé nálety.

Ošetření se provádí při překročení prahu škodlivosti (2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů). Ovicidní přípravky se aplikují při zjištění vrcholu letové vlny dospělců do feromonových lapáků. Přípravky působící na vajíčka i larvy se aplikují zpravidla týden po zjištění maxima letové aktivity. Larvicidní přípravky se aplikují na začátku líhnutí housenek, tj při dosažení SET 85-90 °C od nakladení, přibližně 7-10 dnů po zjištění maxima letové aktivity. Potřeba ošetření se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů.

HRUŠEŇ (RF 81 BBCH)

Ohniskový střední výskyt **moniliniové hniloby plodů (*Monilinia spp.*)** byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 2.8.) a ohniskový silný výskyt v okrese Vsetín (Rožnov pod Radhoštěm, 27.7.).

Peckoviny

Všeobecně střední až silné výskyty **moniliniové hniloby plodů (*Monilinia spp.*)** po dešťových srážkách byly zaznamenány u peckovin v rámci celé oblasti, což významně ovlivnilo kvalitu i kvantitu sklizně.

MERUŇKA (RF 89 BBCH)

Lokálně silný výskyt **strupovitosti peckovin (*Venturia carpophila*)** na plodech byl zaznamenán i laboratorně potvrzen na okrese Břeclav (Klobouky, Boleradice, Břeclav).

Onemocnění se šíří především za vlhkého a teplého počasí (optimum 20-25 °C). Základem ochrany je prevence (výběr lokality, vzdušnost porostu a koruny stromů, omezení výsadby náchylných odrůd).

Na okrese Zlín (Žlutava) trvá od 7.7. rozvleklý, většinou silný nálet imag **obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*)** do feromonového lapáku. Vrchol letu imag druhé generace byl zaznamenán v okrese Znojmo (Těšetice, 25.7.) se silnou intenzitou výskytu.

BROSKVOŇ (RF 89 BBCH)

Silné poškození plodů **strupovitostí peckovin (*Venturia carpophila*)** bylo zjištěno v okrese Břeclav (Břeclav, 1.8.).

Zjištěn vrchol letu imag **makadlovky broskvoňové (*Anarsia lineatella*)** ve feromonovém lapáku na okrese Znojmo (Těšetice, 4.8.).

SLIVOŇ (RF 85-87 BBCH)

Další lokálně střední až silné výskyty příznaků **virových neštovic (*Plum pox potyvirus*)** byly zaznamenány na okrese Břeclav (Kobylí, Šitbořice, Drnholec).

Lokálně střední výskyt **červené skvrnitosti listů švestky (*Polystigma rubrum*)** na listech byl zjištěn v okrese Znojmo (Bohutice, 25.7.).

Vrchol letové aktivity dospělců **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn na okresech Vsetín (Vsetín, Valašské Meziříčí, 18.7.), Zlín

(Žlutava, 18.7.) ve slabé intenzitě. Silný výskyt zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Buchovice, 1.8.). Rozvleklé nálety se střední intenzitou výskytu trvají v okresech Zlín (Žlutava), Znojmo (Citonice), Břeclav (Němčičky).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 73-77)

Další výskyty **chřadnutí a odumírání révy (Phaeomoniella chlamydospora)** byly zjištěny na letorostech v okrese Břeclav (Kobylí, Velké Bílovice, Perná).

Další první příznaky výskytu **stolburu bramboru (Potato stolbur phytoplasma)** byly zjištěny v okrese Břeclav (Jevišovka, Brod nad Dyjí, Boleradice, Kobylí), laboratorně nepotvrzeno.

V rámci oblasti jsou zaznamenávány všeobecně slabé výskyty **plísně révy (Plasmopara viticola)**. Intenzita výskytu je rozdílná, v závislosti na systému ošetření.

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 50 listů a 50 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Lokálně střední výskyt **padlí révy (Uncinula necator)** na plodech, spolu s doprovodnými příznaky praskání bobulí byl zjištěn v okrese Břeclav (Bořetice, Kobylí, Velké Pavlovice, Brod nad Dyjí, Drnholec). Intenzita výskytu choroby je rozdílná, v závislosti na systému ošetření.

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích se pozoruje 50 hroznů a určí se stupeň napadení.

Mimořádně ohrožené výsadby se za příznivých podmínek pro šíření padlí ošetřují poprvé již ve fázi 6 listů. Tyto vinice ošetřujeme 2krát před květem. Méně ohrožené výsadby ošetříme poprvé před květem, dále v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání.

Nálety druhé generace dospělců **obaleče mramorovaného (Lobesia botrana)** a **obalečika jednopásého (Eupoecilia ambiguella)** ve feromonových lapačích byly v uplynulém období slabé až nulové.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možné ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu. Insekticidy se aplikují v době maximálního líhnutí housenek z vajíček, tj. 7-10 dnů po maximu letu samců.

První výskyt **mšičky révokaz (Daktulosphaira vitifoliae)** na listech v podnožové vinici byl zaznamenán v okrese Břeclav (Moravská Nová Ves, Kobylí).

ZELENINA

TYKEV OLEJNÁ

První výskyt padlí tykvovitých (*Erysiphe cichoracearum*) na listech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek, 29.7.), ohniskový střední výskyt na okresech Uherské Hradiště (Babice, 2.8.) a Břeclav (Kobylí, Boleradice. 3.8.).

OKURKA SETÁ (RF 89 BBCH)

První výskyt plísně okurky (*Pseudoperonospora cubensis*) byl zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, 29.7.), ohniskový střední výskyt zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 3.8.), v okrese Břeclav (Lanžhot, 5.8.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová